

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

ИНФЛЯЦИЯЛЫҚ ҮРДІСТЕР

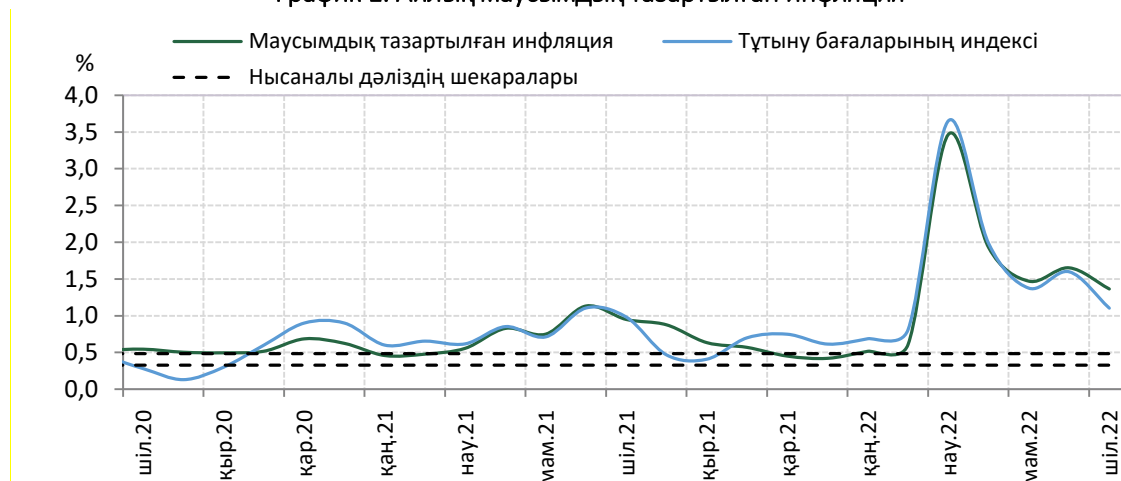
Шілде 2022

2022 жылдың шілде айында айлық инфляция 1,1% деңгейінде қалыптасып, бағаның жылдық өсімі 15%-ға дейін жеделдеді. Жылдық инфляцияға үлес қосқан негізгі фактор – азық-түлік тауарлары. Олардың одан әрі өсуі жеміс, көкөніс өнімдеріне баға өсімінің бәсеңдеуімен нивелирленді. Теңге бағамының әлсіреуі азық-түлік емес тауарлар бағасының динамикасына әсер етіп келеді. Ақылы қызметтер арасында, әсіресе, нарықтық қызметтердің динамикасы ерекшеленеді.

2022 жылдың шілде айында тұтыну бағасының айлық өсімі 1,1%-ды құрады, бұл 2000 жылдан бастап осы ай үшін ең жоғары мән саналады. Жылдық мәнде бағаның өсуі 15%-ға дейін қарқын алды.

Осы жылдың шілде айында айлық маусымдық тазартылған инфляция 1,4%-ды құрады және 2022 жылдың басынан бастап нысаналы деңгейден асып келеді.

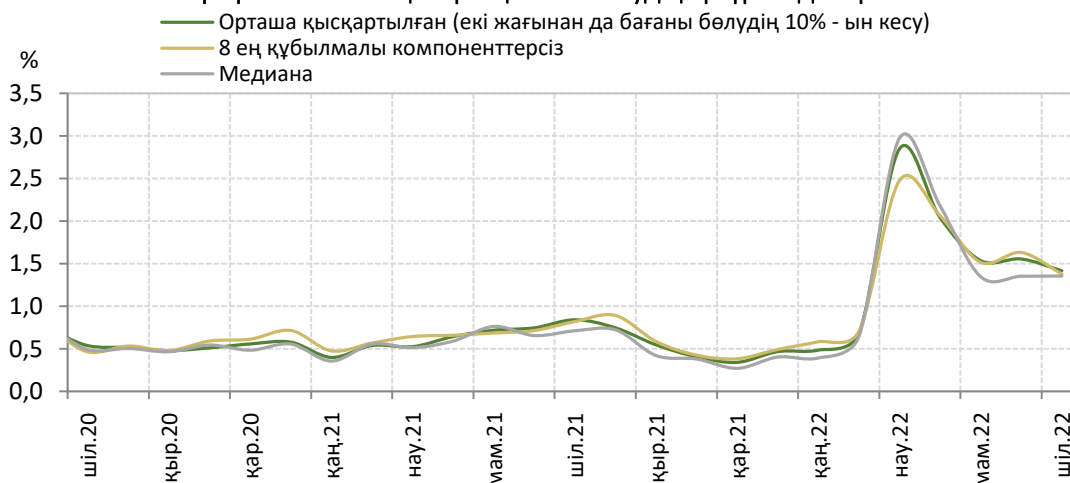
График 1. Айлық маусымдық тазартылған инфляция

Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ, ҚР ҰБ есептері

Түрлі әдістерді қолдану арқылы есептелген базалық маусымдық тазартылған инфляция маусымдағы мәндерінен бірте-бірте баяулап келеді, бірақ соған қарамастан ол нысаналы дәлізден едәуір асатын мәндерде тұр, бұл – проинфляциялық ортаның сақталып отырғаны туралы белгі.

График 2. Базалық инфляция: есептеудің әртүрлі әдістері¹

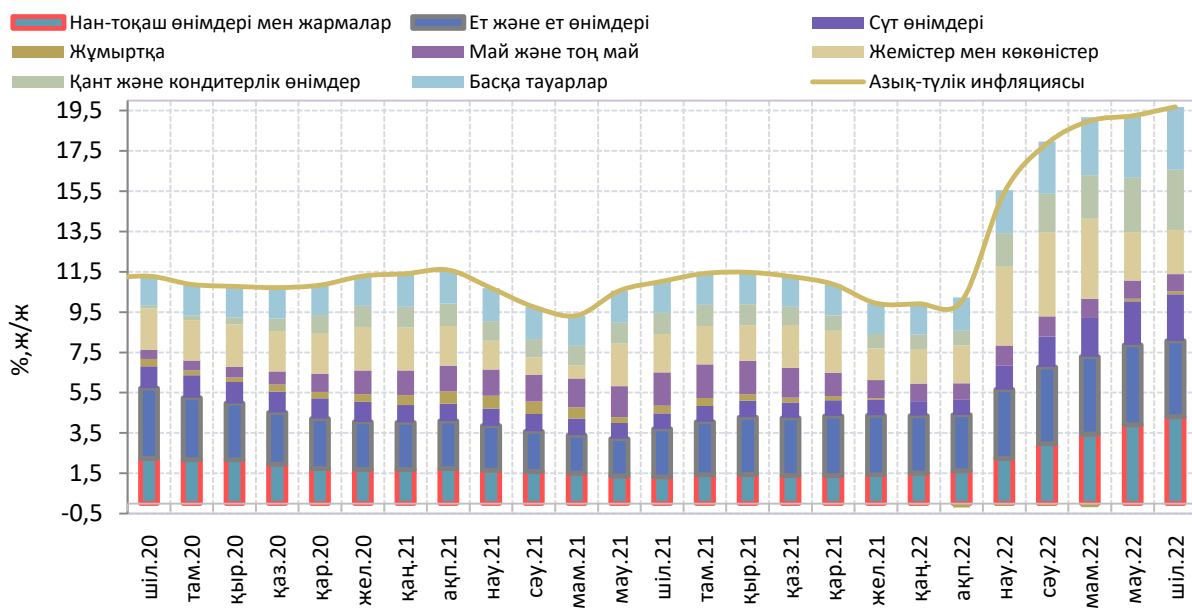

Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ, ҚР ҰБ есептері

¹ Базалық инфляция, бұл – бағаның тұрақты өзгеруін сипаттайтын шама. Орташа қысқартылған баға өзгерісінің 10% ең төмен және 10%-ы есебінен осы айда ең жоғары маусымдық-тазартылған баға өзгерісін алып тастау арқылы есептеледі; 8 аса құбылмалы компонентсіз базалық инфляция – инфляция есебінен соңғы 2 жылда бағаның маусымдық тазартылған өзгерісінің стандартты ауытқуы ең жоғары саналатын 8 компонентті алып тастайды; медиана осы айда бағаның маусымдық тазартылған өзгерісін бөлудің 50%-дық перцентилі болып табылады.

Азық-түлік инфляциясы о.ж. шілде айында 19,7%-ға дейін жеделдеді (2022 жылғы маусымда – 19,2%). Дүниежүзілік нарықта дәнді дақылдар бағасының өсуі айтарлықтай баяулағанына қарамастан, тоғыз айдан бері ұн, жарма өнеркәсібі өндірушілерінің бидай қорының шектелуіне байланысты нан-тоқаш өнімдері мен жармаға ішкі бағалардың өсу қарқыны жалғасуда. Сүт өнімдері мен жұмыртқа бағасы қымбаттады. Шектеулі қант ұсынысымен бірге оған деген сұраныстың артуы қант пен кондитерлік өнімдердің қымбаттауына алып келді. 2021 жылдың шілде айындағы жоғары мәндер есептеуінен шығу – ет өнімдері, май мен тоң май бағасының өсуін тежеуге әсер етті. Азық-түлік тауарларына бағаның одан әрі өсуі жеміс, көкөніс өнімдеріне, атап айтқанда, алма, жүзім, қырыққабат бағасының баяу өсуімен, сәбіз және қызылша бағасының төмендеуімен нивелирленді.

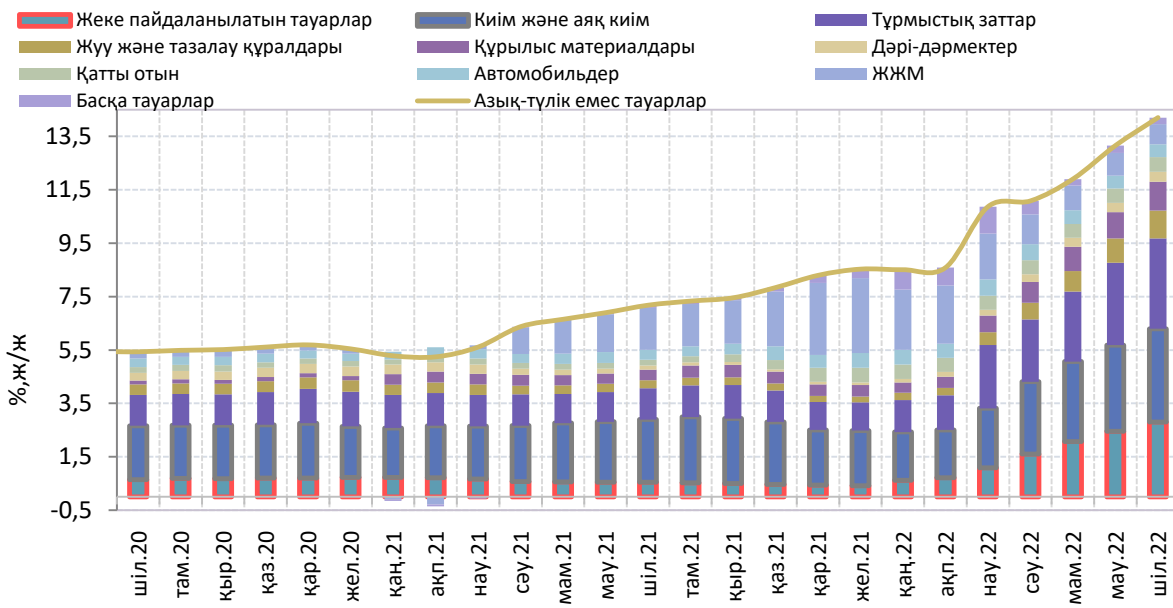
График 3. Тауарлардың жылдық азық-түлік инфляциясына үлесі

Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ, ҚР ҰБ есептері

Азық-түлік емес тауарлар бағасының жылдық өсімі 2022 жылдың шілде айында 14,2%-ға (2022 жылғы маусымда – 13,2%) дейін жеделдеді. Киім мен аяқ киімге, тұрмыстық заттарға, дәрі-дәрмекке, жеке пайдаланылатын тауарларға, жуу және тазалық құралдарына, құрылыс материалдарына бағаның тез өскені байқалды. Осы тауарларды тұтынудағы импорттың жоғары үлесін ескерсек, теңге бағамының құнсыздануы мен көлік қызметтерінің қымбаттауы бағаның анағұрлым өсуіне жол берді.

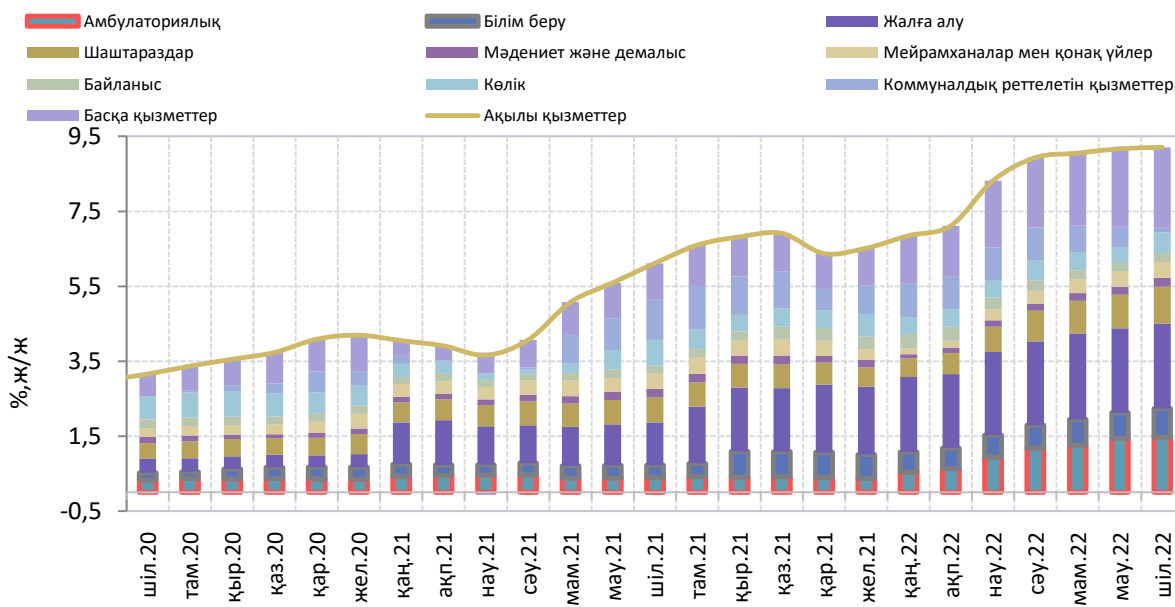
График 4. Тауарлардың жылдық азық-түлік емес инфляцияға үлесі

Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ, ҚР ҰБ есептері

Ақылы қызметтердің инфляциясы 2022 жылдың шілде айында 9,2% деңгейінде сақталды. Жаңа оқу жылы басталар алдында орта кәсіптік және жоғары білім беру қызметтері қымбаттады. Мәдениет және демалыс саласында аттракциондардың, кинотеатрлар мен фотографтардың қызметіне баға өсе түсті. Теміржол және әуе тасымалы қызметінің бағасы да айтарлықтай шарықтады. Сонымен қатар, шаштараз бен сұлулық салондарының, қоғамдық тамақтандыру орындарының қызметтік бағасы да көтерілді.

График 5. Ақылы қызметтердің жылдық инфляциясына қызметтердің үлесі

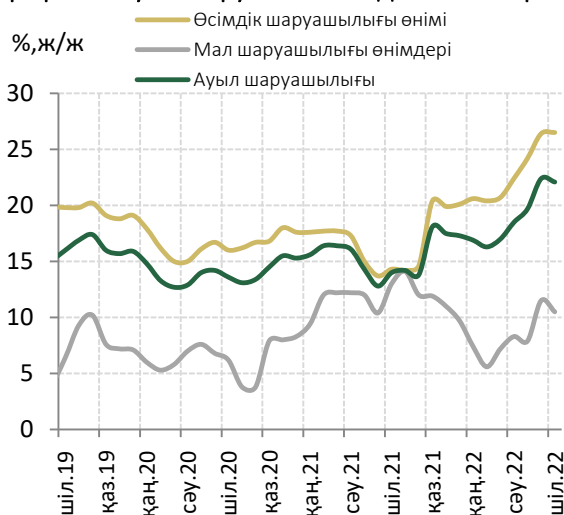
Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ, ҚР ҰБ есептері

Наурыздан маусым айына дейін бағаның өсімі баяулаған соң өңдеу өнеркәсібінде жеделдеу үрдісі байқалады, сонымен бірге ауылшаруашылық тауарын өндірушілердің бағасы да төмендеді.

Өңдеу өнеркәсібінде 2022 жылдың шілде айында өндірушілер бағасының жылдық өсімі 16,4%-ға дейін (2022 жылғы маусымда – 14,9%) жеделдеді. Азық-түлік өнімдерін өндіретін кәсіпорындар арасында ет, май және тоң май бағасының өсу қарқыны баяулады. Екінші жағынан, қант, сүт өнімдері, ұн, жарма, нан және макарон өнімдерін өндірушілердің бағасы қарқындап өсе түсті.

Ауыл шаруашылығында өндірушілердің бағасы 2022 жылғы шілдеде жылдық мәнде 22,1%-ға дейін аздап төмендеді (2022 жылғы маусымда – 22,4%-ға). Өсімдік шаруашылығында бидай бағасының өсуі жеделдеді, ал жаңа піскен көкөніс, майлы және мал азығы дақылдарының инфляциясы бәсеңдеді. Мал шаруашылығы өнімдерінің арасында үй құсы бағасының өсуі баяулады.

График 6. Ауыл шаруашылығындағы бағалар

Ақпарат көзі: ҚР СЖРА ҰСБ

График 7. Өнеркәсіптегі бағалар

